

Przesiewowe badanie logopedyczne z Maćkiem

Przesiewowe badanie logopedyczne to ocena wstępna przeprowadzana u dzieci w celu wykrycia ewentualnych trudności związanych z mową, językiem i komunikacją. Ma ono na celu wczesne wykrycie ewentualnych problemów logopedycznych oraz wdrożenie odpowiednich działań terapeutycznych, jeśli takie problemy zostaną zidentyfikowane. Oto kilka istotnych informacji na temat przesiewowych badań logopedycznych:

Cel przesiewowych badań logopedycznych:

- Wykrycie ewentualnych trudności w rozwoju mowy i języka u dzieci w wieku przedszkolnym lub wczesnoszkolnym.
- Wprowadzenie interwencji terapeutycznej we wczesnym etapie, aby zapobiec pogłębianiu się problemów komunikacyjnych.
- Zapewnienie wsparcia dzieciom z trudnościami logopedycznymi oraz ich rodzinom.

Zasady prawidłowego przeprowadzania przesiewowego badania logopedycznego:

1. **Profesjonalizm:** Badanie powinno być przeprowadzone przez wykwalifikowanego logopedę, który posiada odpowiednie umiejętności i doświadczenie w ocenie rozwoju mowy i języka u dzieci.
2. **Nieobciążające środowisko:** Badanie powinno odbywać się w przyjaznym i nieobciążającym środowisku, które nie wywołuje stresu u dziecka. Pomieszczenie o wysokim komforcie akustycznym jest sprawą priorytetową. Wygodne miejsce do siedzenia, pomieszczenie bez zbędnych dekoracji rozpraszających uwagę.
3. **Zrozumienie i empatia:** Osoba przeprowadzająca badanie powinna być cierpliwa, zrozumiała i empatyczna wobec dziecka. Logopeda powinien nawiązać kontakt z dzieckiem, zachęcić je do współpracy. Dobrym pomysłem na rozpoczęcie badania będzie krótka opowieść o Maćku, głównym bohaterze pojawiającym się na ilustracjach.
4. **Wybór odpowiedniego czasu:** Wybierz dogodny termin, który będzie odpowiedni zarówno dla dziecka, jak i dla osoby przeprowadzającej badanie. Upewnij się, że dziecko jest wypoczęte i gotowe do współpracy. Opracuj plan czasowy na badanie, uwzględniając czas na rozmowę wstępną, przeprowadzenie samego badania oraz krótką analizę wyników.
5. **Obserwacja różnorodnych aspektów:** Badanie logopedyczne obejmuje obserwację różnorodnych aspektów, takich jak wymowa, zdolność do tworzenia zdań, słownictwo, rozumienie mowy, zdolności fonologiczne itp.
6. **Wybór odpowiednich narzędzi:** Przygotuj wszelkie narzędzia i materiały logopedyczne, które będą niezbędne do przeprowadzenia badania, takie jak karty obrazkowe, testy przesiewowe, pomoce itp.
7. **Testy przesiewowe:** Osoba badająca może wykorzystać testy przesiewowe, które pozwalają ocenić całościowy rozwój mowy i języka. Wykorzystując materiały

z „Przesiewowego badania logopedycznego z Maćkiem” zbadasz: mowę spontaniczną, głos, artykulację, sprawność narządów artykulacyjnych, kinestezję artykulacyjną, wybrane funkcje.

8. **Obserwacja naturalnej komunikacji:** W trakcie badania ważne jest obserwowanie, jak dziecko komunikuje się w codziennych sytuacjach, w jaki sposób prowadzi rozmowę, buduje zdania. Dużo wiadomości dostarczy nam również obserwacja zabawy z innymi dziećmi pod kątem komunikacyjnym.
9. **Rzetelna dokumentacja:** Wyniki badania powinny zostać rzetelnie udokumentowane, a ewentualne trudności czy obserwacje powinny być jasno opisane.
10. **Zgoda rodziców:** Upewnij się, że masz pisemną zgodę rodziców lub opiekunów prawnych dziecka na przeprowadzenie przesiewowego badania logopedycznego.
11. **Analiza wyników:** Po przeprowadzeniu badania, dokładnie przeanalizuj wyniki i zastanów się nad dalszymi krokami, takimi jak ewentualna interwencja terapeutyczna lub dalsze specjalistyczne badania i konsultacje.
12. **Przygotowanie raportu:** Przygotuj pisemny raport z wynikami badania logopedycznego, który zawiera opis obserwacji, ewentualne trudności i rekomendacje dotyczące dalszych działań.
13. **Podsumowanie:** Skontaktuj się z rodzicami lub opiekunami prawnymi, aby podzielić się wynikami badania i omówić ewentualne dalsze kroki w procesie terapeutycznym.

O czym musi pamiętać osoba badająca:

- Utrzymywanie pozytywnej atmosfery, aby dziecko czuło się swobodnie i zachęczone do współpracy.
- Dostosowanie podejścia do indywidualnych potrzeb i osobowości dziecka.
- Respektowanie czasu i tempa pracy dziecka w trakcie badania.
- Wykorzystanie różnorodnych narzędzi i technik oceny, aby uzyskać kompleksowy obraz rozwoju mowy i języka.

Przesiewowe badanie logopedyczne jest ważnym narzędziem w identyfikacji ewentualnych trudności w komunikacji u dzieci i umożliwia szybką interwencję terapeutyczną. Wspomaga to lepszy rozwój mowy i języka u dzieci oraz minimalizuje potencjalne problemy w przyszłości. Pamiętaj, że każde dziecko jest inne, dlatego ważne jest, aby podejść do badania logopedycznego z elastycznością i indywidualnym podejściem, które uwzględnia potrzeby i osobowość konkretnej osoby.

Poniżej znajdziesz pomysły na przeprowadzenie przesiewowego badania logopedycznego. Pamiętaj, że każdy z tych pomysłów można dostosować do własnych oczekiwań z uwzględnieniem indywidualnych potrzeb i umiejętności dziecka. Ważne jest, aby zabawy były interaktywne, angażujące i dostarczały przyjemności, jednocześnie dające możliwość monitoringu umiejętności logopedycznych.

Pomysły na wykorzystanie pakietu „Przesiewowe badanie logopedyczne z Maćkiem”

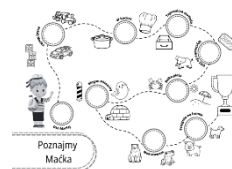
1. Oto Maciek (ilustracja z sylwetą bohatera)

Wprowadzamy dziecko w tematykę spotkania. Prezentując postać Maćka zaczynamy opowieść o jego intensywnych wakacjach. Możemy zasłonić ilustrację i poprosić dziecko o odgadnięcie kim jest postać np. przez zadawanie pytań typu: „Czy postać jest chłopcem?”, „Czy postać jest człowiekiem?”, „Jakiego koloru ma włosy?”. Fajnym pomysłem jest również umieszczenie zdjęcia Maćka w dużej kopercie, tak, aby dziecko nie widziało i stopniowe wysuwanie ilustracji, do momentu, aż dziecko odgadnie postać. Ze starszymi dziećmi można zagrać w grę na odgadnięcie imienia np. zabawa typu „Rekin” (znany również jako wisielec).

2. Mapa spotkania

Element zajęć, który jest uwielbiany przez dzieci. Bardzo często wykorzystujemy mapy na pieczątki w trakcie zajęć. Daje to dzieciom poczucie bezpieczeństwa, ponieważ dokładnie wiedzą, jak będzie przebiegało spotkanie oraz mają dodatkową motywację do wykonania zadań.

3. Ilustracje

Wybieram jeden z trzech wariantów. Wersja I przeznaczona jest do szybkich badań przesiewowych, szczególnie przydatna jest, gdy mamy dużą ilość dzieci do przebadania. Wersja II to zestaw zupełnie innych ilustracji z wyrazami, które umożliwią nam przeprowadzenie zarówno badania przesiewowego, jak i diagnozy logopedycznej. Wariant III zawiera wszystkie wyrazy z części I i II. Pracując z ilustracjami zachęcamy dziecko do rozmowy na temat treści. Ilustracje można połączyć ze sobą w kontekście przyczynowo - skutkowym. Np. przechodząc z karty przedstawiającej pokój z zabawkami Maćka do ilustracji przedstawiającej kuchnię, opisujemy intensywną zabawę Maćka, po której poczuł się strasznie spragniony. Możemy zapytać dziecko „Jak myślisz gdzie poszedł Maciej, skoro był taki spragniony?”. Dziecko odgaduje kolejną ilustrację.

W zależności od czasu jakim dysponujemy, wieku dziecka możemy wykorzystać ilustracje w następujący sposób:

- zaprezentować ilustrację; wymieniać słowa dla nas kluczowe; poprosić dziecko, aby wskazało palcem usłyszany wyraz
- zaprezentować ilustrację; wymieniać słowa dla nas kluczowe; poprosić dziecko, aby wskazało palcem usłyszany wyraz i powtórzyło go
- zaprezentować ilustrację; dziecko nazywa wskazane przez logopedę przedmioty
- zaprezentować ilustrację; poprosić dziecko, aby samodzielnie wymieniło np. jakie zwierzęta zamieszkują pokazane na ilustracji ZOO

- dopytać dziecko o jego opinię („Jak myślisz, jakie inne zwierzątka mogłyby zamieszkać w Zoo”, „Jak myślisz, co zjadł Maciek na obiad?”)

Pamiętaj o wcześniejszym przygotowaniu pomocy. Warto zalaminować ilustracje, wtedy posłużą Tobie na lata.

4. Białe cienie

Białe cienie to szare ilustracje (9 kart) z białymi kształtami, przedstawiającymi poszczególne wyrazy. Możemy również wykorzystać te karty zarówno do samego badania lub do późniejszej zabawy podczas zajęć. Przygotowując tę zabawę, zalaminowane elementy podkleiłam rzepkami, dzięki temu dziecko może przyczepiać elementy tworząc swój obrazek, rozpoznaje kształty, wyszukuje właściwe obrazki, przyczepia elementy do karty, jednocześnie manipulując i doskonaląc precyzję ruchów. Innym wariantem może być zabawa w „Co zniknęło?”. Dziecko zapamiętuje obrazek (może przyda się klepsydra), zamyka oczy a my w tym czasie zabieramy jeden lub kilka elementów z obrazka. Zadaniem dziecka jest odgadnięcie co zniknęło. Możemy również wykorzystać karty w standardowym rozpoznawaniu kształtów.

5. Gimnastyka buzi z Mackiem

10 kart zawierających kilka ćwiczeń, które posłużą nam do diagnozy motoryki warg i języka. Warto ćwiczenia wykonywać przed lustrem. Pamiętajmy o zademonstrowaniu danego ćwiczenia.

6. Karty obrazkowe „Co robi Maciej?”

Zestaw 24 kart przedstawiających różne czynności. Oprócz określania danej czynności możemy zaproponować dziecku ułożenie zdania z danym czasownikiem. Karty mogą nam posłużyć również do sprawdzenia syntezy i analizy słuchowej. Jako dodatek do zajęć karty wykorzystać możemy do zabawy „Kalambury”, gdzie będziemy ruchem prezentować daną czynność.

7. Karty obrazkowe – fotografie

Zestaw 158 kart. Może się zdarzyć, że dla dziecka ilustracje mogą stanowić problem przy rozpoznawaniu i nazywaniu. Dlatego w pakiecie znajdziesz karty z fotografiami. Zamieszczone wyrazy są identyczne z tymi zawartymi w badaniu przesiewowym więc do zapisu sposobu artykulacji możesz wykorzystać kartę zbiorczą. Karty są w kilku kolorach, a w prawym górnym

rogu została zamieszczona cyfra wskazująca wiek w jakim dziecko powinno wymawiać daną głoskę. Szczególnie przydaje się to w pracy z młodszymi dziećmi w wieku przedszkolnym oraz przy diagnozie ORM u dzieci w wieku szkolnym. Karty można wydrukować podwójnie i wykorzystać je np. do gry w Piotrusia, wybierając np. dzika za pechową kartę.

8. Memory

Gra Memory, znana również jako Gra Pamięciowa, to popularna i edukacyjna zabawa, która ma na celu rozwijanie zdolności pamięciowej i koncentracji u dzieci. Gra polega na odgadywaniu i odstawianiu par kafelków lub kartek w celu znalezienia pasujących ilustracji lub symboli. Gra wykorzystuje zestaw kartek lub kafelków z identycznymi ilustracjami, które są układane twarzą w dół. Gracze na zmianę odkrywają dwie karty. Jeśli karty przedstawiają pasujące do siebie obrazy, gracz odkłada je przed sobą i kontynuuje tury. Jeśli odsłonięte karty nie pasują do siebie, gracz przykrywa je z powrotem i tura przechodzi do następnego zawodnika. Gra kończy się, gdy wszystkie pary kart zostaną odsłonięte. Wygrywa osoba, która zdobyła najwięcej par. Oczywiście pamiętajmy o istotnym warunku dla gry logopedycznej – odsłaniane ilustracje musimy nazywać. Można wykorzystać grę do diagnozowania artykulacji u kilorga dzieci jednocześnie. Aż 155 kart

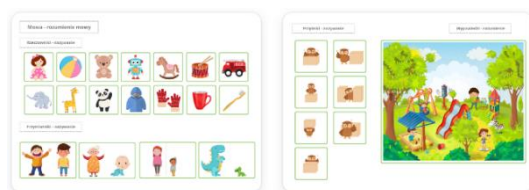
9. Wycinanka ilustracje puste i elementy do wycięcia.

Zadaniem dziecka jest umieszczanie na pustej ilustracji wyciętych i zalaminowanych elementów. Możemy poprosić dziecko aby umieszczało przedmioty dowolnie wg własnego uznania. Warto również poprosić dziecko o ułożenie obrazków wg naszej instrukcji (np. umieść kota obok chłopca; połóż lalkę w lewym dolnym rogu itd.) W łatwiejszej wersji poprośmy dziecko o odwzorowanie obrazka zgodnie z główną ilustracją (wersja I, II lub III).

10. Karta badania materiały

To dodatkowe zadania do wydruku. Znajdziemy tu 14 kart przedstawiających kilka rzeczowników do nazywania; 4 karty obrazujące przymiotniki (stary – młody, wesoły – smutny, wysoki – niski, duży mały); 7 kart z przymkami (zadania z sową i pudełkiem); ilustrację z pytaniami (pytania znajdują się na karcie badania); 24 karty do sprawdzenia słuchu fonematycznego.

11. Karta moje postępy

Do wklejenia do zeszytu dziecka. Obrazuje etapy terapii z możliwością kolorowania, wpisywania dat. Karty oczywiście z naszym głównym bohaterem Maćkiem.

